

Суфіраффель

Петро Рух

"Вони дають себе гладити і тицяють вологою мордочкою тобі в долоні. І ти думаєш, що приручив їх. Що вберіг їх від незнаної скорботи, від якої газелі згасають так тихо і покірно... Та одного дня приходиш і бачиш, що у тому кінці загороди вони впираються ріжками в сітку, за якою починається пустеля. Їх тягне туди, ніби магнітом. Вони випили молоко, яке ти приніс.

Вони ще дають себе пестити і ще ніжніше сунуться мордочкою тобі в долоні... Але тільки-но їх залишиш, вони біжать, ніби навіть весело, і ось уже знову застаєш їх на тому ж місці в кінці загороди. І, якщо ти не втрутишся, вони так і лишаються там, понуривши голови і впершись ріжками в сітку, просто стоятимуть собі, доки не помруть... Ти знаєш, чого вони шукають: простору, без якого газель — це не газель. Вони хочуть стати газелями й танцювати свої танці". (Антуан де Сент-Екзюпері "Планета людей")

Того дня в школі нашого вчителя ми відпрацьовували бій на мечях верхи. Мій гнідий чорногривий Балахак, який відчував і миттєво виконував все, що я від нього хотів, був радий, що цілий день я знов тренувався разом з ним. Після закінчення чергового блоку вправ я побачив, що вчитель знаком кличе мене до себе. Поруч з ним стояв один зі слуг мого батька, який привітав мене, склавши руки перед своїм обличчям, коли я під'їхав.

— Твій батько цар Вішвасен Сінг має для тебе завдання, Рамачандре, — сказав учитель. — З ашраму гуру Шрідара йому передали прохання убити тигра-людожера, який з'явився в їхньому лісі і за тиждень з'їв трьох учнів гуру. Цар доручає цю справу тобі. Після того як ти вб'єш в поєдинку тигра, твоє ім'я стане Рамачандр Сінг і ти отримаєш право успадкувати царський трон. Вітаю тебе з чудовою нагодою проявити свою силу й доблесть, мій хлопчику.

Ось через що я потрапив у південні джунглі. Там, залишивши Балахака в ашрамі мудреця Шрідара і отримавши необхідну інформацію про особливості тамтешньої місцевості, я відправився в ліс на пошуки тигра. І я вже взяв тигрячий слід, коли раптом з хащ джунглів почув далеку, ледь чутну, але неймовірно чарівну ритмічну мелодію срібних кастаньєт. Звісно, мені дуже захотілося подивитися на джерело цих прекрасних звуків, які змушували моє тіло рухатися в такт з ними. Але ж у мене таке відповідальне полювання. Якби вчитель був поруч, він не дозволив би мені відволіктися від виконання завдання. Та вчителя поруч не було — і я після нетривалих вагань попрямував туди, звідки лунала музика. Дертися через ті хащі було непросто, особливо коли це було потрібно робити безшумно та непомітно.

Ідучи на музику кастаньєт, я дістався скелистої гори, в обніжжі якої знайшов вхід

до печери. Музика лунала звідти. Прокравшись всередину, я побачив найдивовижніше диво природи. Я й раніше бував у багатьох різних печерах, слухав розповіді про дуже красиві печери в далеких горах, але про таку печеру я не чув навіть у казках. Це була ціла маленька підземна країна з водограями, річками й озерами. І все в ній було з самосвітнього коштовного каменя, який освітлював її чарівним золотистим світлом. Попри те що я зайшов з відкритого простору в замкнутий, у мене було цілком протилежне враження, бо все там віддзеркалювалося від усього і здавалося безмежним і нескінченним.

Я побачив населення цієї країни, що складалося з дикого плем'я, яке зібралося на майдані під високим блильянтовим склепінням і танцювало. То був надзвичайний танець, найгарніший з усіх танців, які я бачив у своєму житті. А вже я-то бачив дуже багато різних прекрасних танців, бо танці — це те, що я люблю понад усе. Я й сам добре танцюю в кількох класичних стилях. Але те, що танцювали ці невисокого зросту стрункі, красиві, мінімально одягнені дикуни й дикунки, не вкладалося ні в які відомі мені стилі, а перевершувало всі їх разом взяті. Цей танець був дикий, пристрасний, нестримний, вільний, неймовірно граційний і виразний. І те, що він виражав собою, було самою красою, втіленою в русі. Ці рухи людських тіл були найпрекраснішим з усього, що я знав і знаю. Я не можу описати цей танець, бо він геть не схожий на жоден відомий мені танець і його елементи не схожі на відомі мені танцювальні елементи. Ці елементи вимагають надзвичайну гнучкість, пластичність, граційність, силу та координацію рухів. Тож я дивився на цих людей як на богів танцю. Срібними кастаньетами, надягненими на кожний палець обох їхніх рук, вони, танцюючи, грали ту неймовірно чарівну ритмічну мелодію, яку я почув у джунглях і яка змусила мене відволіктися від моєї місії.

Приголомшений цим видовищем, я спостерігав його, забувши раптом про існування іншого світу, який залишився поза чарівною печерою. Насолоду, яку я відчував, дивлячися на танець божественних дикунів, не можна було порівняти ні з якою іншою насолодою в існуванні. Але найбільше враження на мене справляла дівчина, яка танцювала в центрі. Вона була богинею богів танцю. Кожний рух її тіла перевершував усі красоти всіх світів. Вона була маленька, але довгонога. Вона була струнка й тендітна, але в неї були гарні м'язи, і, танцюючи, вона грала кубиками преса на животі. Я був зачарований, я був полонений нею. Я, принц Шатаваганів, відчував себе мізерною комахкою перед величию того, що і як вона робила на моїх очах, і того, якою вона була, роблячи це. Чи закохався я в неї? Чи можна назвати закоханістю почуття до богині? Це надто дрібне слово для цього великого явища. Я її обожнював.

Розуміючи, що моя поява завадить танцю дикунів, я ховався, допоки вони не припинили танцювати. Коли танець скінчився, я вийшов зі свого укриття і привітав народ чарівної печери. Побачивши витязя в шовковому доті з мечем в золотих піхвах з гербом Шатаваганів, божественні танцюристи почали перемовлятися одне з одним дивною мовою, яка була несхожою на мови народів, якими правила наша династія. "Цікаво, чи знають вони санскрит? Санскрит — мова міжетнічного спілкування

цивілізованих людей, а вони ж дикуни", — подумав я і звернувся до них на санскриті:

— Я, принц Рамачандр, син царя Вішвасена Сінга — володаря цієї землі, вітаю вас.

— Вітаємо тебе, Рамачандре. Ласкаво просимо до Лавітакоби. Я — вождь плем'я лавітів, моє ім'я Рецузадем. Я залюбки запросив би тебе до своєї печери і почастував би, та ви вважаєте нас брудними і ваші традиції забороняють вам приймати такі запрошення від нас, — відповів на моє вітання вродливий чоловік середніх років на достатньо розбірливому санскриті.

— Я не вважаю вас брудними. Традиції застосовуються згідно зі здоровим глуздом. Тож я вдячно прийму твоє запрошення і частування, якщо воно буде вегетаріанським і саттвічним, Рецузадеме.

Рецузадем повів мене до своєї печери, яка являла собою печеру в печері. Вперше в житті я перебував в середовищі, де все відбувалося по-дикунському, тобто не за правилами, за якими живуть всі цивілізовані люди, і це мене постійно шокувало, але я намагався стримувати свої емоції, щоб це залишилося непоміченим. Разом зі мною сіла їсти вся родина вождя, зокрема всі жінки, що до неї належали. І я опинився між Рецузадемом і юною богинею богів.

— Це твоя дочка, Рецузадеме? — спитав я вождя, показавши поглядом на дівчину.

— Так, я татова дочка, — весело відповіла мені на санскриті з милим акцентом сама богиня раніше, ніж це встиг зробити Рецузадем. — Моє ім'я Суфіраффель.

Самі вони їли м'ясо, але мене годували лісовими фруктами, ягодами та горіхами.

— Я ніколи раніше не бачив і не чув про існування коштовного каменя, який сам випромінює світло. Навіть не уявляю ціну, за яку його можна було б продавати. Ви — найбагатші люди у світі. Але ж це дуже небезпечно для вас. Мене вкрай дивує, як досі вас усіх не повбивали, а вашу печеру не розграбували до останнього камінця, — сказав я Рецузадему.

— У нашому племені є маги, які передають це мистецтво своїм нащадкам з покоління в покоління. Вони створили магічний щит навколо і всередині нашої печери, який захищає її та нас. Він працює так, що щойно в когось з'являється поганий намір проти нас і нашої печери, він негайно вмирає, — відповіла мені Суфіраффель до того, як її батько розкрив рота.

— І часто таке стається? — поцікавився я.

— Регулярно, — розсміялася дівчина.

— Ти жартуєш?

— Ні, кажу правду. Ось, дивись, — показала вона на рушники шафранового кольору, які були роздані всім присутнім за трапезою, щоб вони витирали ними свої руки та роти. — Це шмаття від доті якихось хлопців, які днями зайшли в печеру і померли тут. За останній тиждень у нас було троє в таких доті.

Я згадав, що доті саме такого кольору носять учні в ашрамі гуру Шрідара, і відразу зрозумів, що ніякого тигра-людожера в навколишніх лісах не з'явилося і що тигр, по сліду якого я йшов, коли почув музику з печери Лавітакоба, не був винний в смертях учнів мудреця.

— І що ви зробили з їхніми тілами?

— Ми їх їмо, — весело відповіла Суфіраффель, показавши на м'ясо, яке їли присутні.

— Ти жартуєш-таки, Суфіраффель, хочеш мене налякати, — засміявся я. Але Рецузадем підтвердив її слова:

— Дочка не жартує. Ми дійсно з'їдаємо всіх таких гостей, яких убиває наш щит. А ти думаєш, що ми їмо м'ясо невинних тварин? Ні, нізачо, бо то немилосердно.

Поки ми їли та вели бесіду, я думав про Суфіраффель: "Я обожнюю її. Я вважаю щастям і честю для себе одружитися з нею. Мене не лякає навіть її дикість. Я бачив, як вона танцює, і вважаю це найвищою досконалістю, якої може сягнути людина. Я готовий зробити для неї все. Але знехтувати традиціями я можу лише тут, в цій глибокій печері, схованій від усього світу в хащах джунглів. А там Суфіраффель навіть не пустять на поріг царського палацу, їй навіть не дозволять мити в ньому підлогу, а не те, що стати моєю дружиною. Що ж мені робити? Як я зможу без неї жити?"

Тим часом я відправляв до свого рота останню скибочку манго.

— Я теж хочу манго, — сміючись сказала Суфіраффель і встигнула спіймати губами половинку скибочки, яка ще стирчала з мого рота. Притиснувшись своїми губами до моїх губ, вона висмоктала всю скибочку манго з мого рота. А її руки в цей момент обвилися навколо моєї шиї й голови.

— Ну ти й отряха, — засміявся Рецузадем.

Я облизував зі своїх губ смак солодких губ Суфіраффель і відчував, що втрачаю контроль над своїми чуттями. Ніколи раніше я не сидів так близько біля жодної дівчини. Ніколи раніше я не бачив жодну дівчину, яка була б так мінімально одягнена. Ніколи раніше жодна дівчина не обіймала мене і не торкалася губами моїх губ. Якщо врахувати, що ця дівчина, яка зараз сиділа впритул до мене і щойно скоїла зі мною ці дикі речі, була богинею, котру я обожнював і котру мріяв зробити своєю дружиною, можна зрозуміти, з яким нападом пристрасті я боровся.

— Рамачандре, не напружуйся так, не стримуйся. У нашому племені є звичай залишати гостя з дівчиною або жінкою, яка йому сподобалася і якій сподобався він, наодинці. Завдяки цьому наше невелике плем'я не вироджується, — сказав Рецузадем. — Донечко, забирай принца до своєї печери. Якщо пощастить, незабаром поміж лавітів народиться дитина царської крові.

Ми з Суфіраффель обидва були юні й незаймані. Ми обидва, як з'ясувалося, покохали одне одного з першого погляду. Тож, хоча наша близькість сталася так дико, так нецивілізовано, вона була неслуханно солодкою й незабутньою.

— Залишайся в нас, скільки хочеш, мій принце. Ти дивитимешся на наші танці та кохатимешся зі мною. Гаразд? — муркотіла моя богиня своїм милим акцентом після того, як ми насолодилися одне одним досхоchu.

— Звісно, я б хотів цього, моє щастя. Розлучитися з тобою — найболісніше, що може тепер для мене бути. Але я повинен закінчити справу, в якій я прибув до цих джунглів, а потім мушу повертатися до Амараваті. Там я планую звернутися до вчителя з запитанням, чи є якась можливість нам з тобою одружитися. І якщо він знайде спосіб,

в який це можна зробити, я обов'язково з тобою одружуся, — відповів я.

— Мені незрозуміло, які бувають для цього перепони. Принаймні тут у нас їх нема. Тут ми можемо з тобою не розлучатися до смерті. Залишайся зі мною тут, Рамачандре. Я кохатиму тебе все життя.

— Я — принц. І я хочу запропонувати тобі набагато більше, ніж у тебе є тут. Я хочу, щоб, коли я стану царем, ти стала царицею. Про такий подарунок тобі я мрію, Суфіраффель.

— А чим це так добре?

— Невже ти цього не розумієш? Невже тобі цього не хочеться?

— Не розумію, коханий. Мабуть, через це мені й не хочеться.

— Нічого. Якщо у мене все вийде, я привезу тебе в наш палац, ми одружимося — і ти побачиш, як прекрасно бути принцесою, а потім царицею.

— До речі, цікаво, які у принца можуть бути справи в наших джунглях? — змінила моя кохана тему.

Я розповів їй про завдання мого батька.

— Але ти вже знаєш, що ніякий тигр не їв тих учнів. Їх з'їла я. То що ж ти тепер збираєшся робити?

— Правду я нікому не розповім. Ця таємниця занадто делікатна. Тож я піду, знайду тигра, який тут мешкає, уб'ю його, привезу до Амараваті, отримаю титул Сінг і право успадкувати царський трон.

— Але ж цей тигр ні в чому не винний. Це ж злочин — убити невинного. Чи у вас інші поняття щодо цього?

— Кохана, ти, звісно, маєш рацію. Але мені ж потрібен титул і царство.

— Знаєш, Рамачандре, мабуть, ти правий, але мені здається, що ні. Ніхто з нас, дикунів, так би не вчинив.

— Ви надто просто живете. Вам не зрозуміти всіх складнощів цивілізованого життя, — відповів я і в глибині серця позаздрив цим диким людям: вони можуть дозволити собі не йти на конфлікт із сумлінням, а в мене це не виходить.

Моє прощання з Суфіраффель було дуже зворушливим. Вона плакала, цілувала мене, обвивши свої руки навколо моєї шиї й голови. Вона така ніжна, така ласкава, мов дитина. Тоді як у танці вона — богиня, якій неможливо не поклонятися.

Але врешті вона розсміялася крізь сльози і сказала:

— Іди вже, а то я тебе з'їм. Ти знаєш, я можу.

Приїхавши з мертвим тигром додому, я отримав усе, що мені було обіцяно, і відразу ж відправився до вчителя. Не розповідаючи деталей, я сказав йому, що покохав дочку вождя дикого племені, що між нами вже була близькість, що жодна принцеса у світі не зрівняється з нею, що вона божественна, що я не можу без неї жити і хочу дізнатися, як я міг би одружитися з нею, щоб це було прийнято моїми батьками, брахманами та народом. Учитель прочитав мені проповідь, зміст якої був передбаченим, а коли я повідомив йому, що його слова ні на краплину не змінили моїх намірів, сказав:

— Гарзд, обговоримо це через місяць, — і не відступив від цих слів, хоч скільки я

його благав. Тож довелося чекати місяць.

Через місяць, коли я знову повторив учителеві моє прохання, він знову повторив мені свою проповідь, але коли я знову повідомив йому, що його слова ні на краплину не змінили моїх намірів, цього разу відповів:

— Спосіб є. Традиція дозволяє кшатріям одружуватися за звичаєм ґандарвів. Згідно з цим звичаєм, якщо ви обидва цього бажаєте, ви вже можете вважатися подружжям, бо між вами сталася близькість. І для цього вам не потрібно ніяких благословень та шлюбних обрядів. І це буде прийнято брахманами, а значить, і твоїми батьками, і народом. Але я не раджу тобі просто привезти свою Суфіраффель і повідомити всім, що ти одружився з нею за звичаєм ґандарвів. Спочатку купи сарі та прикраси, гідні принцеси, поїдь до неї, нехай вона переодягнеться, і привези її сюди, до моєї дружини. Моя жінка навчить твою етикету та всім правилам, прийнятим у цивілізованому суспільстві. І тільки після цього вези її в палац.

Так я і зробив. Коли я привіз Суфіраффель від дружини вчителя, яка навчала її три місяці, в палац, усі там були в шоку. Брахмани, звісно, теж були в шоку, але на те вони й брахмани, щоб навіть у шоку не відхилятися від істини. Тож вони підтвердили, що згідно з традицією Суфіраффель є моєю законною дружиною і родичі та суспільство повинні це прийняти, навіть якщо це їм не подобається. А через те що моя кохана справляла враження ідеальної традиційної принцеси, за кілька днів усі змирилися з реальністю нашого шлюбу, а за кілька тижнів полюбили Суфіраффель — і наше подружнє життя увійшло в нормальне річище, як мені здалося.

Я був на вершині щастя. Моя мрія здійснилася! Коли Суфіраффель муркотіла від моїх ласк, відповідаючи на них своєю ніжністю і дивлячися на мене з такою любов'ю, що я був на сьомому небі, мені здавалося, що я зміг дати їй те, що хотів їй дати.

Але інколи, приходячи до неї, я бачив її застиглою біля вікна. Вона дивилася вдалину, кудись на південь. Ніби магнітом, її тягнуло туди, де вона колись жила своїм диким життям і танцювала свої танці. Я робив для неї все, виконував будь-які її забаганки. Вона була вдячна і ніби навіть раділа. Але тільки-но я залишав її, вона знов опинялася біля вікна з повним туги зором, спрямованим на південь.

Якби Суфіраффель завагітніла, а потім народила дитину, це захопило б її та відірвало від її туги. Але вона досі не завагітніла, хоча ми кохалися з нею щодня. Вона була дружиною наслідного принца Шатаваганів, жила в царському палаці, їй служили сотні слуг, скарбниці Амараваті були готові надати їй будь-які багатства, яких би вона побажала. А вона тужила і згасала так тихо і покірно.

— Відвезти тебе назад до Лавітакоби? — спитав я одного разу Суфіраффель, коли мені здалося, що ще трішки — і вона просто помре.

— Не знаю, коханий, — відповіла вона, притиснувшись до мене. — Я хочу, дуже хочу повернутися туди, але ти не зможеш без мене жити. Та й мені там без тебе вже не буде так, як раніше. Моє життя, напевно, вже ніколи не буде таким, як колись. Я розриваюся між тобою і покликом моєї дикої природи. І це мене вбиває.

— Тоді просто поїдьмо до Лавітакоби! Я хочу побачити, як ти танцюєш разом зі

своїм диким плем'ям.

— Ти хочеш побачити мій танець?!

— Так. Понад усе у світі я хочу бачити твій танець.

— Тоді поїдьмо!

Я знову спостерігав цей надзвичайний танець, найгарніший з усіх танців, які я бачив у своєму житті: дикий, пристрасний, нестримний, вільний, неймовірно граційний і виразний. Він був самою красою, втіленою в русі. Срібними кастаньєтами на кожному пальці обох своїх рук, моя мінімально одягнена кохана богиня, танцюючи разом зі своїм плем'ям, вистукувала неймовірно чарівну ритмічну мелодію. Кожний рух її тіла перевершував усі красоти всіх світів. А головне — вона була неймовірно щаслива, бачачи в який шалений захват я приходжу від цього найвеличнішого з усіх видовищ. Життя знову повернулося до неї. Моя кохана дикунка знову потрапила у свій дикий, нецивілізований, але такий прекрасний чарівний світ, без якого вона була не вона.

І тоді я зрозумів, що хочу в житті лише одного: її щастя. А для її щастя потрібні лише дві речі: по-перше, бути дикункою і танцювати свої танці, а по-друге, щоб з нею був я. Тож я більше ніколи не покидав ані її, ані Лавітакоби.